ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

МИРЗО УЛУҒБЕК НОМИДАГИ
ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

(ЎзМУ ректори)

2021 йил “26” 08

МУТАХАССИСЛИККА КИРИШ

ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ

Билим соҳаси:	300 000 – Ижтимоий фанлар, журналистика ва ахборот.
Таълим соҳаси:	310 000 – Ижтимоий ва хулқатворга оид фанлар.
Таълим йўналиши:	60310700 – Сиёсатшунослик.

Тошкент – 2021

Фан/модуль коди MKIB105		Ўқув йили 2021-2022	Семестр 1	Кредитлар 5	
Фан/модуль тури Мажбурий		Таълим тили Ўзбек		Ҳафтадаги дарс соатлари 4	
1.	Фаннинг номи		Аудитория машғулотлари (соат)	Мустақил таълим (соат)	Жами юклама (соат)
	Мутахассисликка кириш		60	90	150

2\.

I. Фаннинг мазмуни

Фанни ўқитишдан мақсад – талабаларга сиёсатшунослик фани ўрганаётган масалалар доирасини ҳар томонлама очиб бериш, фаннинг асосий тадқиқот йўналишлари, замонавий жамиятда содир бўлаётган сиёсий жараёнлар тўғрисида яхлит билим беришдир.

Фаннинг вазифаси – сиёсий таълимотлар, назариялар ва қарашларни ўрганиш асосида сиёсий билимларнинг мустаҳкам базасини шакллантириш, сиёсий фанларнинг асосий тушунчалари мазмунини очиб бериш, сиёсатшунослик соҳасида мустақил билим асосларини яратиш, сиёсат, сиёсий ҳодисаларни ўрганиш усулларини таҳлил қилишда назарий ёндашувларга кўникма ва малакаларни шакллантириш, бошқарув қарорларини қабул қилиш, жамият сиёсий ҳаётининг ривожланиш тенденцияларини, аниқ йўналишларда амалга оширилаётган давлат сиёсатини англаш кўникмаларини шакллантириш.

II. Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари)

II.I. Фан таркибига қуйидаги мавзулар киради:

1-Мавзу: Сиёсатшуносликка кириш фанининг предмети, мақсад ва вазифалари.

Сиёсатшуносликка кириш фаннинг объекти, предмети, мақсади ва вазифалари. Сиёсат тушунчаси маъно-мазмуни, турли хил талқинлари. Сиёсатнинг жамият ҳаёти соҳалари билан алоқадорлиги ва унга таъсири. Сиёсат тўғрисидаги фанлар, унинг ўзига хос хусусиятлари. Сиёсат назарияси, сиёсий институтлар ва жараёнлар. Сиёсатшуносликка кириш фанини ўрганишнинг аҳамияти.

2-Мавзу: Илк сиёсий қарашлар ва назарияларнинг пайдо бўлиши ҳамда ривожланиш босқичлари.

Сиёсат ҳақида илк қарашларнинг пайдо бўлиши ва ривожланиши. Қадимги Шарқ, Қадимги Юнонистон ва Римдаги сиёсий фикрлар. Ўрта аср Шарқ Уйғониш даври Марказий Осиё мутафаккирлари Форобий, Ибн Сино, Беруний, Низомулмулк, Юсуф Хос Ҳожиб, Амир Темур, Заҳириддин Бобур, Алишер Навоийнинг сиёсий қарашлари. Ғарб Уйғониш даври мутафаккирлари Н.Макиавелли, Т.Гоббс, Ж.Локк, Э.Берк, Ш.Монтескье, Ж.Ж.Руссо,

“Сиёсий фанлар соҳасида кадрларни тайёрлаш, фундаментал ва амалий тадқиқотлар самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4139-сон қарори. // https://lex.uz/docs/4182353?query

15. Темур тузуклари. – Т.: Ёшлар нашриёт уйи, 2018. 184 б.
16. Абу Наср Форобий. Фозил одамлар шаҳри. –Т.: Янги аср авлоди, 2018. 320 б.
17. Рамазонов И., Мўминов Э. Политология. Дарслик. –Т., 1997. 319 б.
18. Гаджиев К.С. Введение в политическую науку. Учебное пособие. 2-е изд. – М.: Логос, 1999. 544 с.
19. Отамуродов С., Эргашев И., Акрамов Ш. ва бошқ. Политология. Ўқув қўланма. – Т.: Ўзбекистон, 1998. 252 б.
20. Политология: Маърузалар матни. / Тақризчилар: Ким В., Баҳронов Ж. – Т., 2000.
21. Пугачёв В.П., Соловьёв А.И. Сиёсатшуносликка кириш. Ўқув қўлланма –Т.: Янги аср авлоди, 2004. 456 б.
22. Низомулмулк. Сиёсатнома (Сияр-ул-мулук). –Т.: Янги аср авлоди, 2019. 304 б.
23. Parsons C. Introduction to Political Science. Textbook. Pearson. USA, 2017. 528 p.
24. Макс Вебер. Политика как призвание и профессия. / Перевод с немецкого и вступительная статья А. Ф. Филиппов. –М.: Рипол Классик, 2021. 292 с.
25. Никколо Макиавелли. Ҳукмдор. –Т.: Davr Press, 2018. 144 б.

Ахборот манбалари

26. www.prezident.uz – Ўзбекистон Республикаси Президентининг расмий веб-сайти
27. www.gov.uz – Ўзбекистон Республикаси хукумат портали.
28. www.lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси.
29. www.natlib.uz – Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси
30. www.ziyonet.uz – Таълим портали.
31. www.ziyouz.uz – Фан ва таълим портали.

7\. **Ўзбекистон Миллий университети томонидан ишлаб чиқилган ва тасдиқланган.**

8\. **Фан/модуль учун масъул:**

И.Эргашев – ЎзМУ “Фуқаролик жамияти ва ҳуқуқ таълими” кафедраси профессори, с.ф.д.

9\. **Тақризчилар:**

С.Отамуродов – Тошкент кимё-технология институти, фалсафа фанлари доктори, профессор;

Д.Мадаминова – ТДШУ Шарқ мамлакатлари сиёсати ва халқаро муносабатлар кафедраси мудири, с.ф.н.

	ҳужум” усули, “Меню” усули ва бошқа интерфаол усул ҳамда услублардан фойдаланиш **кўникмаларига эга бўлиши лозим.**
4.	**VI. Таълим технологиялари ва методлари:** • маърузалар; • интерфаол кейс-стадилар; • семинарлар (мантиқий фиклаш, тезкор савол-жавоблар); • гуруҳларда ишлаш; • тақдимотлар қилиш; • индивидуал лойиҳалар; • жамоа бўлиб ишлаш ва ҳимоя қилиш учун лойиҳалар.
5.	**VII. Кредитларни олиш учун талаблар:** жорий, оралиқ назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича ёзма ишни муваффақиятли топшириш.
6.	**Асосий адабиётлар** 1. Одилқориев Т., Раззоқов Д. Сиёсатшунослик. Дарслик. – Т.: Ўқитувчи, 2011. 344 б. 2. Jumayev R.Z., Madaminova D.I., Mustapova X.I., Suyunova B.S. Siyosiy tahlil. O‘quv qo‘llanma. TDSHU, 2020. 148 b. 3. Jumayev R., Yovqochev Sh. Siyosiy texnologiyalar. O‘quv qo‘llanma. TDSHU, 2018. 232 b. 4. Пугачёв В.П., Соловьёв А.И. Введение в политологию. (бакалавриат) Учебник. –Т.: КноРус, 2020. 516 с. 5. Эргашев И. ва бошқалар. Политология. Ўқув қўлланма. – Т.: Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси нашриёти, 2002. 252 б. 6. Қирғизбоев М. Сиёсатшунослик. Ўқув қўлланма. –Т.: Янги аср авлоди, 2013. 524 б. **Қўшимча адабиётлар** 7. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. –Т.: Ўзбекистон. 2017. 486 б. 8. Мирзиёев Ш.М. Миллий тараққиёт йўлимизни қатъият билан давом эттириб, янги босқичга кўтарамиз. 1-жилд. –Т.: Ўзбекистон, 2017. 592 б. 9. Мирзиёев Ш.М. Халқимизнинг розилиги бизнинг фаолиятимизга берилган энг олий баҳодир. 2-жилд. –Т.: Ўзбекистон, 2018. 508 б. 10. Мирзиёев Ш.М. Нияти улуғ халқнинг иши ҳам улуғ, ҳаёти ёруғ ва келажаги фаровон бўлади. 3-жилд. –Т.: Ўзбекистон, 2019. 400 б. 11. Мирзиёев Ш.М. Миллий тикланишдан – миллий юксалиш сари. 4-жилд. –Т.: Ўзбекистон, 2020. 456 б. 12. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. 29.12.2020. / https://president.uz/uz/lists/view/4057 13. Мирзиёев Ш.М. Янги Ўзбекистон стратегияси. –Т.: Ўзбекистон, 2021. 460 б. 14. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 29 январдаги

	Т.Жефферсон, А.Гамильтон, Т.Медисон, И.Кант, Г.В.Гегелнинг сиёсий таълимотлари. Ҳозирги даврдаги сиёсий назариялар ва концепциялар. **3-Мавзу: Мустақиллик давридаги сиёсий фанлар ривожи.** Мустақиллик даврида сиёсий фанларда янгича сиёсий ғоялар ҳамда ёндашувларга эҳтиёжнинг пайдо бўлиши ва унинг зарурлиги. Сиёсатнинг мақсади ва вазифалари ўзгариши. Сиёсатга янгича қараш. Сиёсатда умумэътироф этилган миллий ва умуминсоний демократик принципларга асосланиш. Тоталитар режим инқирози. Ўзбекистонда миллий давлатчилик асосларининг эътироф этилиши ва демократик ҳуқуқий давлат қуриш мақсадлари. Мустақиллик ва Ўзбекистонда сиёсатшунослик фани шаклланиши ва ривожланишининг янги босқичи. Мустақиллик ва халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини қўлга киритиши. Ўзбекистоннинг халқаро ташкилотларга аъзо бўлиши. **4-Мавзу: Сиёсий назариялар ўқув фани сифатида. Сиёсий тадқиқотлар методологияси ва унинг характери.** Сиёсий назарияларнинг шаклланиши ва унинг қонуниятлари. Сиёсат назарияси – сиёсий ғоялар, назариялар, таълимотлар, концепциялар ва кадриятлар ҳақидаги фан. Сиёсат назариясида назария ва амалиёт муносабати. Инсон “сиёсий мавжудот” эканлиги. Сиёсий назарияларда ҳокимият масаласи. Сиёсат назарияси сиёсатшунослик фанининг назарий асоси эканлиги. Сиёсий тадқиқотлар методологияси ва унинг ўзига хос хусусиятлари. Сиёсий фанларда тадқиқотлар олиб боришнинг услублари. Сиёсий тадқиқотларда назарий ва амалий билимлар синтези. “Political analysis” (сиёсатнинг умумий таҳлили), “policy analysis” (амалий сиёсат таҳлили) ёки “public policy analysis” ва унинг аҳамияти. **5-Мавзу: Сиёсий ҳокимият, унинг субстанционал хусусиятлари ва кўринишлари.** Ҳокимият тушунчаси ва унинг универсал характери. Сиёсий ҳокимият ва унинг ўзига хос хусусиятлари. Кратология – ҳокимият ҳақидаги фан. Ҳокимият ҳақидаги концепциялар. М.Вебернинг ҳокимият назарияси. Сиёсий ҳокимият субъекти, объекти ва ресурслари. Сиёсий ҳокимият шаклланишининг демократик принциплари. Сиёсий ҳокимият кўринишлари. Сиёсий ҳокимият ва сиёсий партиялар. Сиёсий ҳокимият легитимлиги ва самарадорлиги. Давлат ҳокимияти. Давлат ҳокимиятнинг бўлиниши тамойили. **6-Мавзу: Жамиятнинг сиёсий тизими тушунчаси ва тузилиши. Сиёсий тизим ва сиёсий режим.** Жамиятнинг сиёсий тизими тушунчаси маъно-мазмуни. Сиёсий тизимнинг тузилиши. Сиёсий тизимга ёндашувлар. Тизимли ёнлашув. Тузилмавий-функционал ёндашув. Сиёсий тизим элементлари, функциялари ва вазифалари. Жамият сиёсий тизимининг институционал асослари. Сиёсий

тизимнинг коммуникатив ва маданий асослари. Сиёсий тизимнинг турлари. Сиёсий режим тушунчаси маъно-мазмуни. Сиёсий режимнинг асосий типлари. Тоталитаризм сиёсий режим эканлиги. Демократик сиёсий режим ва унинг ўзига хос хусусиятлари. Ўзбекистон жамиятининг сиёсий тизими ва унинг ўзига хос хусусиятлари.

7-Мавзу: Сиёсий институтлар ва жараёнлар.

Сиёсий институт ва жараёнлар тушунчаси маъно-мазмуни. Сиёсий жараёнларнинг тузилиши. Демократик сиёсий жараёнларнинг шакллари. Сиёсий институтлар. Давлат сиёсий институт эканлиги ва унинг тузилиши. Ўзбекистонда давлат - бош ислоҳотчи. Сиёсий партиялар. Партияларнинг пайдо бўлиши ва шаклланиши. Партияларнинг турлари: кадрлар ва оммавий, демократик, авторитар ва тоталитар, етакчи, мухолиф партиялар ва ҳ.к. Партиявий тизимлар. Ўзбекистондаги сиёсий партиялар ва демократик сайловлар. Ўзбекистонда кўп партиявийлик тизимининг шаклланиши ва ривожланиш босқичлари.

8-Мавзу: Демократик эркин сайловлар ва технологиялар.

Демократик эркин сайловлар ва технологиялар тушунчаси маъно-мазмуни. Сайлов – демократия кўзгуси. Сайлов ва унинг турлари. Демократик жамиятда сайлов, унинг амалга ошириш принциплари. Сайлов жараёнининг асосий босқичлари. Сайловларнинг ҳуқуқий асослари. “Сайлов тизими” ва унинг турлари. Сайлов жараёни ва уни амалга ошириш технологиялари. Сайлов жараёнида ахборот технологияларидан фойдаланиш. Электрон ва масофавий сайлов технологияларининг қўлланиши. Сиёсий технологиялар тушунчаси, тузилиши ва турлари. PR-технологиялар. Ўзбекистонда сайловлар ва унинг ҳуқуқий асослари. Сайлов кодекси.

9-Мавзу: Замонавий демократия ва унинг йўналишлари.

Демократия тушунчаси маъно-мазмуни. Демократиянинг тарихий шакллари ва кўринишлари. Либерал демократия ва унинг ўзига хос хусусиятлари. Замонавий демократия. Демократия миллий ва умуминсоний қадрият эканлиги. Демократия тўғрисидаги назариялар ва қарашлар. Демократия “тўлқин”лари назарияси. Ўзбекистонда демократия ва унинг ўзига хос хусусиятлари. Демократия ва уни баҳолаш мезонлари. Янги Ўзбекистонда амалга оширилаётган демократик ислоҳотлар ва унинг истиқболлари. “Халқ давлат идораларига эмас, давлат идоралари халққа хизмат қилиши керак” тамойили муҳим демократик принцип эканлиги.

10-Мавзу: Сиёсий маданият ва унинг типологияси.

“Сиёсий маданият” тушунчаси, маъно-мазмуни. Сиёсий маданиятнинг тузилиши. Сиёсий маданиятнинг функциялари. Сиёсий маданиятнинг классификацияси. Сиёсий маданиятнинг даражалари ва таркибий элементлари. Жамият сиёсий маданияти шаклланишининг субъектлари.

назарий билимларни қўллай олиш;

- тадқиқот қобилиятларига эга бўлиш;
- мустақил ишлай олиш;
- оғзаки ва ёзма мулоқот қобилиятларига эга бўлиш;
- ижтимоий таъсир ўтказиш қобилиятига эга бўлиш;
- шахслараро мулоқот қилиш қобилиятига эга бўлиш;
- жамоада ишлаш имкониятига эга бўлиш;
- ўз мақсадларига эришиш учун кичик ижрочилар жамоаларининг ишини ташкил қилиш;
- ҳисоботлар, тақдимотлар учун материаллар тайёрлаш;
- сиёсатнинг муқобил йўналишларини ва давлат сиёсатини ишлаб чиқиш жараёнларини танлаш ҳамда лойиҳалаштириш кўникмаларига эга бўлиш;
- давлат дастурлари самарадорлигини аниқлаш методологиясини эгаллаш;
- сиёсий муҳитнинг ўзига хос хусусиятларини ҳамда унинг давлат ва жамият ривожига таъсирини аниқлашдан иборат.

Ушбу фанни ўрганиш натижасида талаба:

- сиёсатшуносликнинг концептуал ва категориал аппарати;
- сиёсий таҳлилниинг ўзига хос концептуал парадигмалари;
- сиёсатшунослик, сиёсий тарих ва замонавий сиёсий элита ва етакчилик назариялари;
- Ўзбекистон сиёсий тизими фаолиятининг ўзига хос хусусиятлари;
- ҳозирги босқичда Ўзбекистон жамияти ҳаётида сиёсатнинг ўрни ва роли;
- сиёсат ва сиёсий ҳокимиятни объективлик ва кўп қирралилик нуқтаи назаридан таҳлил қилиш;
- жамият ва турли ижтимоий гуруҳларнинг сиёсий маданияти, хулк-атвори ва онгини уларнинг манфаатлари хилма-хиллиги ва фикрларнинг плюрализми шароитида тавсифлаш;
- замонавий сиёсий жараёнларнинг ривожланиш истиқболларини баҳолаш;
- жамият ҳаётининг барча соҳаларини кўриб чиқишга тизимли ёндашиш ва уларга сиёсатнинг таъсирини ҳисобга олиш;
- сиёсий иштирок этиш маданиятини намойиш этиш;
- сиёсатшуносликкаоид билимларни ижтимоий ва касбий муаммоларни ҳал қилишда қўллаш;
- керакли маълумотларни излаш ва таҳлил қилиш, аҳамиятини баҳолаш, қарор қабул қилиш жараёнида фойдаланиш, пайдо бўлган муаммоларга ечимларни таклиф қилиш кўникмалари;
- бошқарув қарорларини қабул қилиш, жамиятнинг ривожланиш тенденцияларини, муайян соҳаларда амалга оширилаётган давлат сиёсатини тушуниш қобилиятлари;
- назарий ва амалий соҳалардаги сиёсий таҳлил усуллари.
- “Сиёсатшуносликка кириш” фанида замонавий ўзаро мулоқот, баҳс, мунозара, масофали ўқитиш, “SWOT” таҳлили, “Эсперт баҳолаш” усули, “Кластер” усули, “Синквейн” усули, “Ўйинлар назарияси” усули, “Ақлий

	27. Н.Макиавелли ва М.Веберниниг сиёсий етакчилик тўғрисидаги қарашлари. 28. Сиёсий тизим ва сиёсий режимнинг ўзаро боғлиқлиги. 29. Тоталитар сиёсий тизимларнинг белгилари, турлича кўринишлари. 30. Х.Линц авторитар сиёсий тартиботлар тўғрисида. 31. Демократик сиёсий тизим хусусиятлари. 32. Демократия тушунчасига берилган таърифлар. Р.Даль демократия ҳақида. 33. Ўзбекистонда сиёсий тизимнинг ўзгариши жараёни ва истиқболлари. 34. Қадимги ва Ўрта асрлар демократияси. 35. Либерал демократиянинг хусусиятлари. 36. Демократия “тўлқин”лари. 37. The Economist Intelligence Unit томонидан ишлаб чиқилган “Демократия индекси” ва унинг кўрсаткичлари. 38. Сиёсий маданият сиёсий қадриятлар тизими сифатида. 39. Г.Алмонд ва С.Верба фуқаролик маданияти ҳақида. 40. Ўзбекистон сиёсий маданиятининг илдизлари, ривожланиш босқичлари ва истиқболлари. 41. Мафкуранинг ижтимоий ҳаётдаги ўрни, роли, манбалари ва мақоми ҳақидаги қарашлар. 42. Ўзбекистонда миллий ғоя ва унинг жамият ҳаётидаги ўрни ҳамда роли. 43. Сиёсий онгнинг ғоявий, коммуникатив, башорат қилиш, тарбиявий вазифалари. 44. Сиёсий психология фани, унинг объекти ва предмети, ўрганадиган долзарб масалалари. 45. Сиёсат соҳасида коммуникация жараёнларининг моҳияти ва ўзига хослиги. 46. Мустақиллик йилларида Ўзбекистонда сиёсий коммуникациялар аҳамиятининг ортиб бориши, бу борадаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари. 47. ХХ асрда жаҳон сиёсати ва халқаро муносабатларнинг ривожланиши. 48. Ҳозирги замон халқаро муносабатлари тараққиётининг асосий хусусиятлари. 49. Мустақиллик ва Ўзбекистон Республикасининг халқаро муносабатларнинг субъектига айланиши. 50. Ўзбекистоннинг умумбашарий, соҳавий ва минтақавий халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлиги. Мустақил ўзлаштириладиган мавзулар бўйича талабалар томонидан рефератлар тайёрлаш ва уни тақдимот қилиш тавсия этилади.
3.	**V. Таълим натижалари / Касбий компетенциялари** **Талаба билиши керак:** Фан бўйича талабаларнинг билимига, малака ва кўникмасига қўйиладиган талаблар: • назарий ва амалий муаммоларни ҳал қилиш учун асосий илмий ва

	Сиёсий ижтимоийлашув жараёнлари. Сиёсий маданият турлари. Ёпиқ ва очиқ, патриархал, фуқаролик ва фаол сиёсий маданият. Ўзбекистон сиёсий маданиятининг ўзига хос хусусиятлари. **11-Мавзу: Сиёсий онг ва психология, унинг ўзига хос хусусиятлари.** Сиёсий онг тушунчаси маъно-мазмуни. Сиёсий онгнинг сиёсий ғоялар, назариялар, қарашлар ва манфаатлар билан боғлиқлиги. Сиёсий онгни баҳолаш мезонлари. Сиёсий онг ижтимоий онг шакли эканлиги. Сиёсий онгнинг шаклланиш шарт-шароитлари ва йўллари. Сиёсий онгнинг тузилиши. Индивидуал, гуруҳий ва жамоавий сиёсий онг. Сиёсий психологиянинг тузилиши ва элементлари. Сиёсий кайфият, муносабат ва хулк-атвор. Сиёсий психологиянинг ўзига хос хусусиятлари. Сиёсий хулқ-атворнинг сиёсий онгда акс этиши. **12-Мавзу: Сиёсий мафкура кўринишлари ва намоён бўлиш шакллари.** Сиёсий мафкура тушунчаси маъно-мазмуни. Сиёсий мафкуранинг намоён бўлиш шакллари. Сиёсий мафкуранинг даражалари: назарий-концептуал, дастурий-сиёсий, хулқ-атвор. Мафкуравий плюрализм. Сиёсий мафкуранинг кўринишлари. Сиёсий мафкураларнинг турли хил ижтимоий гуруҳлар манфаатлари билан алоқадорлиги. Сиёсий мафкуранинг сиёсий жараёнларга таъсири. Ўзбекистонда миллий ғоя ва мафкуравий хилма-хиллик. Ўзбекистон ижтимоий ҳаётининг мафкуралар хилма-хиллигига асосланиши ва унинг аҳамияти. **13-Мавзу: Оммавий ахборот воситалари ва ахборот коммуникация тизими.** Оммавий ахборот воситалари (ОАВ) тушунчаси маъно-мазмуни. Ахборотлашган жамият. ОАВ шакллари ва кўринишлари. ОАВнинг мақсадлари ва вазифалари. ОАВ ва ахборот коммуникация тизими. ОАВнинг ижтимоий фикрни шакллантиришга таъсири. ОАВнинг замонавий кўринишлари. Интернет, ижтимоий тармоқлар. Ахборотнинг очиқлиги, шаффофлиги ва унинг демократик характери. “Сиёсий коммуникация” тушунчаси. Сиёсий коммуникация таркиби. Сиёсий коммуникацияларни туркумлаш. Ўзбекистонда ахборот соҳасидаги ислоҳотлар ва унинг демократик жамият ривожига таъсири. **14-Мавзу: Халқаро сиёсат ва халқаро муносабатлар.** “Халқаро сиёсат”, “халқаро сиёсий тизим”, “халқаро муносабатлар” тушунчалари маъно-мазмуни. Халқаро муносабатларга таъсир этувчи омиллар. Халқаро муносабтларнинг асосий субъектлари. Халқаро муносабатларнинг асосий ривожланиш тенденциялари. Халқаро муносабатлар ҳақидаги назариялар ва қарашлар. Халқаро ташкилотлар ва уларнинг асосий турлари. Ташқи сиёсат ва уни амалга ошириш шакллари. Давлатлар ташқи сиёсатининг шаклланиши ва амалга ошириш механизмлари. Ички сиёсий

вазиятни таҳлил қилиш методикаси. Халқаро сиёсий вазиятларни таҳлил қилиш методикаси.

15-Мавзу: Ўзбекистон – халқаро сиёсат ва халқаро муносабатлар субъекти.

Мустақиллик ва Ўзбекистон Республикасининг халқаро муносабатлар субъектига айланиши. Ўзбекистон ташқи сиёсатининг асосий тамойиллари. Ташқи сиёсат концепция. Ўзбекистон ташқи сиёсатининг норматив-ҳуқуқий асослари. Халқаро ташкилотлар ва давлатлар билан ҳамкорликнинг асосий йўналишлари. Ўзбекистоннинг умумбашарий, соҳавий ва минтақавий халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлиги. Ўзбекистоннинг БМТ, ЕХҲТ, ШҲТ, МДҲ таркибидаги фаолияти. Ўзбекистон давлатининг ташқи сиёсатида стратегик шерикликни амалга ошириш мақсадлари. Миллий хавфсизлик концепцияси. Ўзбекистоннинг тинликсевар ташқи сиёсати ва миллатлараро тотувлик ҳамда динлараро бағрикенглик. Янги Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси.

III. Семинар машғулотлари бўйича кўрсатма ва тавсиялар

Семинар машғулотлар учун қуйидаги мавзулар тавсия этилади:

1. "Сиёсатшуносликка кириш" фанининг предмети, мақсад ва вазифалари.
2. Илк сиёсий қарашлар ва назарияларнинг пайдо бўлиши ҳамда ривожланиш босқичлари.
3. Мустақиллик ва сиёсий фанларда янгича сиёсий ғоялар ҳамда ёндашувлар.
4. Сиёсий назариялар ўқув фани сифатида. Сиёсий тадқиқотлар методологияси ва унинг характери.
5. Сиёсий ҳокимият, унинг субстанционал хусусиятлари ва кўринишлари.
6. Жамиятнинг сиёсий тизими тушунчаси ва тузилиши. Сиёсий тизим ва сиёсий режим.
7. Сиёсий институтлар ва жараёнлар.
8. Демократик эркин сайловлар ва технологиялар.
9. Замонавий демократия ва унинг йўналишлари.
10. Сиёсий маданият ва унинг типологияси.
11. Сиёсий онг ва психология, унинг ўзига хос хусусиятлари.
12. Сиёсий мафкура кўринишлари ва намоён бўлиш шакллари.
13. Оммавий ахборот воситалари ва ахборот коммуникация тизими.
14. Халқаро сиёсат ва халқаро муносабатлар.
15. Ўзбекистон – халқаро сиёсат ва халқаро муносабатлар субъекти.

Семинар машғулотлари мультимедиа қурилмалари билан жиҳозланган аудиторияда бир академик гуруҳга бир профессор-ўқитувчи томонидан ўтказилиши зарур. Машғулотлар фаол ва интерфактив усуллар ёрдамида ўтилиши, мос равишда муносиб педагогик ва ахборот технологиялар қўлланилиши мақсадга мувофик.

IV.Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар:

1. Сиёсатнинг ижтимоий табиати ва пайдо бўлишини тушунтиришга доир турли назарий ёндашувлар.
2. Сиёсатнинг шакллари ва даражалари: иқтисодий, ижтимоий, маданий, ички, ташқи, миллий, халқаро.
3. Қадимги Юнонистон ва Римдаги сиёсий фикрлар.
4. Ўрта аср Шарк Уйғониш даврида Марказий Осиё мутафаккирларининг сиёсий фикрлари.
5. Ғарб Уйғониш даври мутафаккирларининг сиёсий таълимотлари.
6. XIX аср охири ва XX аср бошидаги сиёсий-ҳуқуқий ғоялар.
7. Мустақиллик йилларида Ўзбекистонда сиёсатшунослик фанининг шаклланиши ва ривожланиши, сиёсий билимнинг зарурлиги ва аҳамияти.
8. Ўзбекистонда сиёсатшунослик фани тараққиётининг асосий йўналишлари.
9. Сиёсат назарияси – сиёсий ғоялар, назариялар, таълимотлар, концепциялар ва қадриятлар ҳақидаги фан.
10. Инсон "сиёсий мавжудот" сифатида.
11. Сиёсий фан мактабларининг парадигмал ва локал даражалари.
12. Кратология фанининг предмети, объекти ва таркиби ҳамда асосий йўналишлари.
13. Ҳокимият легитимлиги ва самарадорлиги.
14. Сиёсий тизим назариялари (Д.Истон, Р.Мертон, Г.Алмонд, К.Дойч).
15. Сиёсий тизим элементлари, тузилиши ва функциялари.
16. Ўзбекистон сиёсий тизимининг модернизация қилиниши ва унинг ўзига хос хусусиятлари.
17. Жамият сиёсий тизимида давлатнинг ўрни.
18. Давлатларнинг маъмурий-ҳудудий тузилиши: унитаризм, федерализм, конфедерация.
19. Бошқарув шакллари: монархия, республика, уларнинг асосий кўринишлари ва белгилари.
20. Фуқаролик жамиятининг шаклланиши ва эволюцияси.
21. Ўзбекистонда фуқаролик жамияти шаклланишининг ўзига хос хусусиятлари.
22. Сиёсий партиялар сиёсий тизимнинг ўзига хос таркибий қисми сифатида.
23. Ўзбекистонда кўп партиявийлик тизимининг қарор топиши ва унинг таснифи.
24. Демократик жамиятда сайловларнинг вазифалари, асосий тамойиллари.
25. Мустақиллик йилларида Ўзбекистонда сайлов тизимининг шаклланиши ва ривожланиши.
26. "Сиёсий элита" тушунчаси ва концепциялари. В.Парето, Г.Моска ва Р.Михельснинг элита назариялари.